

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/38/2022
Identifikačné číslo spisu:	6418011609
Dátum vydania rozhodnutia:	08.06.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:6418011609.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Dušana Krč-Šeberu v trestnej veci obvineného Y. U. pre zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí 08. júna 2022 v Bratislave, o dovolaní obvineného Y. U. proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom z 05. októbra 2020, sp. zn. 1T/123/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku dovolanie obvineného Y. U. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej tiež „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 05. októbra 2020, sp. zn. 1T/123/2018 uznal obvineného Y. U. (ďalej tiež „obvinený“ alebo „dovolateľ“) vinným zo zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa dopustil na tom skutkovom základe, že:

- v presne nezistenom čase dňa 16.05.2018 medzi 12.30 hod. až 18.30 hod. v byte bez popisného čísla na ulici F. Z. XXX/X v V., okres A. W. Q., v zadnej izbe najskôr začal rukami ťahať W. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom V. F. XXX, okres A. W. Q., na posteľ, voči čomu sa slovne bránila, hovorila mu, aby išiel preč, že ho pôjde udať a taktiež ho odstrkovala rukami, následne ju proti jej vôli hodil na chrbát na posteľ, vyzliekol sa donaha, ľahol si k W. S., začal ju proti jej vôli cez oblečenie obchytkávať na prsiach a prirodzení, voči čomu sa bránila a odstrkovala mu ruky a opakovala mu, aby ju nechal, že ho pôjde udať, obvinený však neprestal, vyzliekol jej všetko oblečenie, ľahol si na ňu, rukou ju proti jej vôli obchytkával na prirodzení a taktiež jej rukou vošiel do prirodzenia a následne zasunul proti jej vôli svoj pohlavný úd do jej prirodzenia, voči čomu sa slovne bránila, hovorila mu, že to nechce a aj ho rukami odstrkovala, kde aj napriek jej slovnému, ako aj fyzickému bráneniu, vykonal s W. S. nedobrovoľný pohlavný styk.

Za to mu okresný súd podľa § 199 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 36 písm. l) Trestného zákona, § 37 písm. m) Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na

výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Okresný súd obvinenému súčasne uložil podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Proti vyššie uvedenému rozsudku okresného súdu podal obvinený Y. U. vo svoj prospech dovolanie, prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Petra Štefunka, advokáta so sídlom vo Zvolene, Nám. SNP č. 37, a to z dôvodu uvedenom v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

V dôvodoch podaného dovolania obvinený poprel spáchanie skutku a napriek tomu, že v základnom trestnom konaní pred okresným súdom podľa § 257 ods. 1, ods. 2 a ods. 4 Trestného poriadku sa v celom rozsahu priznal k spáchaniu skutku, tak v dovolaní uviedol, že priznanie k spáchaniu skutku mal urobiť pod nátlakom vyšetrovateľa konajúceho v jeho veci v prípravnom konaní, ktorý mu povedal, že ak sa neprizná, bude mu uložený trest odňatia slobody na 10 rokov nepodmienečne. Obvinený sa tak pod nátlakom a z obavy pred odsúdením na vysoký trest rozhodol pred súdom priznať ku skutku, ktorý nespáchal. Jeho priznanie k spáchaniu skutku nepovažuje za dobrovoľné a zároveň zastáva názor, že v konaní spáchanie skutku mu ani nebolo preukázané. Záverom svojho dovolania obvinený označil svedkov Y. V., R. F. a jeho rodičov Y. U. a I. U., ktorí by mohli preukázať jeho nevinu a nezákonnosť trestného konania. Obvinený z vyššie uvedených dôvodov navrhol, aby dovolací súd vyslovil porušenie zákona v jeho neprospech rozsudkom okresného súdu, dovolaním napadnutý rozsudok zrušil a okresnému súdu prikázal, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Žiar nad Hronom (ďalej tiež „prokurátorka“), ktorá uviedla, že obvinený sa v prípravnom konaní pred vyšetrovateľom nepriznal, ale využil svoje právo nevypovedať. K snahe obvineného spochybniť dôkaznú situáciu preukazujúcu spáchanie skutku, prokurátorka poukázala na závery znaleckého posudku Kriminalistického a expertízneho ústavu PZ - odboru prírodovedného skúmania a kriminalistickej identifikácie Slovenská Ľupča sp. zn. ČES: PPZ-KEU-SL-EXP-2018/1337, ktorý vykonal rozbor odobratého biologického materiálu. Čo sa týka svedkov, ktorých obvinený navrhol vypočuť, prokurátorka uviedla, že daní svedkovia neboli prítomní pri skutku, a preto by sa nevedeli vyjadriť k samotnému skutku, ale len k osobe obvineného. Vyhlásenie obvineného, že sa cíti byť vinný zo spáchania skutku bolo dobrovoľné a aj prijaté okresným súdom. Prokurátorka sa plne stotožňuje s napadnutým rozsudkom a navrhla, aby dovolací súd dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

K vyjadreniu prokurátorky k dovolaniu sa obvinený do času konania nariadeného neverejného zasadnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, písomne bližšie nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní, posúdil naplnenie procesných podmienok pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Súčasne však zistil, že podané dovolanie je potrebné na neverejnom zasadnutí odmietnuť, pretože bolo podané neoprávnenou osobou.

Podľa § 369 ods. 2 Trestného poriadku právoplatné rozhodnutie súdu druhého stupňa môže dovolaním napadnúť z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 Trestného poriadku

- a) generálny prokurátor proti ktorémukoľvek výroku,
- b) obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku, ak obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe alebo urobil vyhlásenie podľa odseku 4, súd v tomto rozsahu postupuje primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) a zároveň obžalovaného poučí, že súdom prijaté vyhlásenie o vine, ako aj súdom prijaté vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním a ani dovolaním, okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c).

Podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 podá minister spravodlivosti len na podnet. Podnet môže podať osoba, ktorej tento zákon nepriznáva právo na podanie dovolania okrem osoby, ktorá nesplňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1.

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom pred okresným súdom 05. októbra 2020 je zrejmé, že obvinený po riadnom poučení súdom prvého stupňa, urobil vyhlásenie o tom, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe. Následne okresný súd riadnym a procesne bezchybným postupom prijal vyhlásenie obvineného, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe. Po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku a poučení o opravných prostriedkoch obvinený výslovne uviedol, že proti odsudzujúcemu rozsudku okresného súdu nepodáva odvolanie.

Procesným dôsledkom vyššie uvedených vyhlásení dobrovoľne uskutočnených obvineným v základnom konaní pred okresným súdom, je nadobudnutie právoplatnosti rozsudku a podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku nemožnosť napadnutia rozsudku okresného súdu odvolaním ani dovolaním, okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Z citovaného ustanovenia § 257 ods. 5 Trestného poriadku totiž vyplýva, že proti rozsudku súdu po prijatí vyhlásenia obvineného, že je vinný zo spáchania skutku, možno podať dovolanie iba z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Aj keď v § 257 ods. 5 Trestného poriadku nie je špecifikovaný konkrétny subjekt, ktorému toto právo prislúcha, treba ho vykladať v spojení s § 369 ods. 1 Trestného poriadku, z ktorého vyplýva, že oprávnený na podanie dovolania v tomto prípade je len minister spravodlivosti (na podnet obvineného alebo na podnet inej osoby), a to z dôvodu, že v danej trestnej veci sa jedná o rozhodnutie súdu prvého stupňa (obvinený a generálny prokurátor sú podľa § 369 ods. 2 Trestného poriadku oprávnenými osobami na podanie dovolania len proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa) - primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované pod číslom 12 v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2017.

Vzhľadom na to, že prejednávacia vec bola právoplatne skončená rozhodnutím súdu prvého stupňa, osobou oprávnenou na podanie dovolania proti takémuto rozhodnutiu je len minister spravodlivosti.

Navyše spomínaným vyhlásením obvineného o vine zo spáchania skutku a nepodaním odvolania, obvinený jasne deklaroval svoj súhlas s rozsudkom okresného súdu vo všetkých jeho výrokoch. Pritom podanie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku obvineným je popri inom viazané aj na povinnosť riadneho využitia opravných prostriedkov (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku). V prejednávanej veci obvinený v základnom konaní nepodal odvolanie proti rozsudku okresného súdu, respektíve proti výroku o treste. Za daných okolností sa potom nemôže účinne domáhať ochrany svojich práv podaním dovolania, pretože v základnom trestnom konaní a po riadnom poučení rezignoval na tie svoje práva, z ktorých aj vyviera jeho oprávnenie podať dovolanie.

Z vyššie uvedeného je teda zrejmé, že v posudzovanom prípade bolo dovolanie podané proti rozsudku okresného súdu neoprávnenou osobou, a preto ho dovolací súd na neverejnom zasadnutí, bez meritórneho preskúmania veci, podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku odmietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.